

né slyšení znalců se vztahuje na rekursy, jež mají za předmět zařazení závodů do nebezpečenské třídy a procent a nikoliv na ty, které se týkají otázky, zdali ten který závod jest podroben pojistné povinnosti čili nic. Nelze proto shledati porušení zákona ani vady řízení, když úřad, rozhoduje o otázce pojistné povinnosti, k návrhu opírajícímu se o cit. mín. nař., aby úřad vyslechl znalce z kruhů podnikatelů a dělníků, nepřihlížel. (Nález nejv. správ. soudu z 3. listopadu 1924, č. 2180/24.)

K pojmu podnikatel ve smyslu § 11 ú. z. Otázka, je-li podnikatelem akkordant či ten, pro něhož služby a práce jsou konány, musí v každém konkrétním případě zvlášť býti řešena a to dle celkového stavu, jakým se dle skutkového zjištění býti jeví. Jestliže dle skutkového zjištění akkordant s jediným svým povozem jediná pro určitou firmu trvale a stále práce konal, chybí podklad pro závěr, že byl podnikatelem (povoznictví), když každé podnikání předpokládá určité podnikatelské riziko, jehož není tam, kde je stálý a trvalý poměr mezi jediným zaměstnavatelem a akkordantem. Nemá rozhodného významu ani okolnost, že akkordant, jak bývá zvykem, zjednává si síly pomocné. (Nález nejv. správ. soudu z 2. prosince 1924, č. 21258/24.)

Působnost nem. pokladny soukr. úředníků a zřizenců v Praze, zapsané pokladny pomocné, vztahuje se na celou oblast republiky Československé a osvobozuje proto pojištění u této pokladny od obligatorního pojištění i u okresní nemoc. pokladny v Hlučíně. (Nález nejv. správ. soudu z 28. června 1924, č. 11589/24.)

Církevní velkostatek (Spišského biskupství na Slovensku) nemá povahy veřejného fondu ve smyslu § 3 nemocenského zákona. Podle § 3 zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 Sb. z. a n., jehož působnost rozšířena byla na území Slovenska nařízením vlády ze dne 23. září 1919, č. 516 Sb. z. a n., ve znění zákona ze dne 22. prosince 1920, č. 689 Sb. z. a n., převzatého pro území Slovenska § 2 nařízení vlády z 21. ledna 1921, č. 26 Sb. z. a n., nevztahuje se pojistná povinnost, stanovená v § 1 n. z., ke zřizencům, kteří jsou ustanoveni se stálým služným ve službě státu, země, župy, okresu, municipálního města nebo veřejného fondu, pokud zřizenci ti mají v případě onemocnění proti svému zaměstnavateli nárok na služné aspoň po dobu jednoho roku. Statky biskupství jsou majetkem církevním. Vymezením pojmu veřejného fondu se stanoviska nemocenského zákona zabýval se nejvyšší správní soud již ve svém nálezu ze dne 17. dubna 1924, č. 6486/22 a došel k právnímu názoru, že veřejnými fondy míněny jsou — ne-li vůbec jen fondy státní — tedy najisto jen fondy, které jak svým účelem, tak především i svou organizací jsou fondům státním podobny, t. j. takové podstaty majetkové, že jsouce platným právním řádem určeny k tomu, aby byly hospodářským podkladem pro plnění některých úkolů, jež veřejná správa na se vzala, jsou podrobeny správě orgánů moci veřejné, takže staly se článkem v organizaci veřejné správy. Tento náález, zabývá se dále otázkou, zdali církevní jmění v zemích historických jest považovati za takovýto veřejný fond, dospěl, sleduje historický vývoj poměru církve ke státu až na naši dobu, k úsudku, že jmění církevní bylo a jest podstatou majetkovou sui generis, na niž platné právo nepohlíží jinak, než jako na předmět jisté péče a dozoru orgánů státních.

V tom směru nezaujímá jmění církevní v zemích dříve uherských odlišného postavení. I zde slouží výhradně účelům církevním a je v podstatě spravováno dle všeobecných ústavních předpisů kanonického práva.

Správa majetku církevního jest i zde v rukách kléru a vliv státní moci a světského zákonodárství omezuje se na intensivní dozor a zákazy volného nabývání, zcizení a zabavení církevních statků. Tak vykonávali bývalí uherští panovníci nejvyšší patronátní právo nad katolickou církví a nejvyšší dozor nad církevním jměním. Nejvyšší dozorčí právo uherských vládařů bylo součástí suverenity a bylo vykonáváno jako část vládní výkonné moci (srov. zák. články LX a LXXIV: 1715, LXX a LXXI: 1723, XXIII: 1790-91 a XXVI: 1840). Nabývání, zcizení a zabavení církevního jmění upravují četné předpisy, zejména zák. čl. XLIII: 1495, LV a LXV: 1498, XXXI: 1567, §§ 12 a 13, XVII: 1647 a jiné. Není však předpisů bývalého státu uherského, jež by zahladily povahu majetku církevního jako zvláštní podstaty majetkové od majetku státního rozdílné, sloužící účelům výhradně konfesním. Tyto právní poměry trvající až do připojení Slovenska k republice Československé, nebyly zákonodárstvím tohoto státu změněny. Centrální komise ř. kat. statků pro Slovensko, na níž stížnost poukazuje k odůvodnění svého právního názoru o veřejnoprávní povaze církevních statků, byla zřízena nařízením ministerstva s plnou mocí pro správu Slovenska z 11. srpna 1919, č. 6525 pres. na základě § 14 zákona z 10. prosince 1918, č. 64 Sb. z. a n., jako mimořádné a přechodné opatření, jehož účelem bylo zabezpečiti integritu církevních obročí uprázdněných (k těmto náleželo také biskupství spišské), nebo postrádajících řádné správy. Komise tato, jež byla zrušena nařízením ministerstva pro správu Slovenska z 15. října 1923, č. 9656 pres., nebyla útvarem trvalým, nýbrž pouze dočasným orgánem vlády s úkolem, aby záležitost správy některých církevních majetků na Slovensku byla uvedena v soulad s platnými právními předpisy a majetek ten převeden do rukou těch činitelů, jimž jeho správa za pravidelných poměrů přísluší. Z těchto úvah je zřejmo, že není podkladu pro názor, že by platný právní řád jmění církevnímu přikládal povahu veřejného fondu. Okolnost, že jmění církevní vzniklo z valné části z darovacích aktů vládařů uherských, nemůže ovšem sama o sobě jmění tomu zjednatí postavení veřejného fondu. Že by in concreto aktem vladařským nebo jinou platnou normou bylo prohlášeno za státní nebo veřejný fond, stížnost ani netvrdí. Řídě se těmito úvahami nemohl nejvyšší správní soud shledati, že by úřad porušil zákon, když neuznal zaměstnance spišského biskupství za zřízence fondu veřejného ve smyslu § 3 nemocenského zákona a tudíž za osvobozeny z tohoto důvodu od povinnosti nemocenského pojištění. (Nález nejv. správ. soudu z 1. října 1924. č. 16643-24.)

Pracovní poměr ve smyslu § 1 n. z. I samostatný mistr vstoupiti může zvláštní smlouvou pracovní v nesamostatné postavení dělníka a prohlášení zaměstnavatele, že nemocenské příspěvky za přijatého dělníka platiti nebude, je se zřetelem k předpisům nem. zák. bez právního významu. Rovněž je bezvýznamno, zda zaměstnavatel (šlo o krejčího) vydával dělníkovi materiál sám anebo někdo z jeho zaměstnanců v závodě pracujících. (Nález nejv. správ. soudu z 6. října 1924, č. 22235-23.)

Vznik poj. poměru. J. N. přihlásil K. Š. dne 1. července 1919 k nemocenskému pojištění u okres. nemoc. pokladny v P. a učinil tak jsa právního názoru, že K. Š. v zaměstnání svém u něho jako služka je pojištěním